

ABSTRAKT

Dětský spánek je předmětem zkoumání přírodních i sociálních věd. Snaha uzavřít ho do statistických tabulek a zobecnit jeho podobu na celou populaci dětí s nálepkou normální, je nejčastěji viditelná v medicínském diskurzu. Normální dětský spánek jako zdravý a správný se značně objevuje také v mém terénním výzkumu. Co je tedy to „normální“ v dětském spánku? Kde končí hranice normality a začíná spánková porucha u dětí? Proč se v antropologii vůbec dětským spánkem zabývá? To jsou otázky, které si kladu už několik let v rámci svého terénního výzkumu.

Můj výzkum začal ve Velké Británii a postupně se rozrostl na etnografický výzkum ve stovkách domácností po celé České republice. Pozorovala jsem, jak se tady spánek utváří v rodinách, v našich hodnotách, přístupu k dítěti, ale také v medicínském a společenském diskurzu a naopak jak spánek tyto diskurzy mění a jak sám utváří biologii (normální/ patologický spánek) a společnost (hodné/ zlobivé dítě, špatný/ dobrý rodič). V práci se snažím popisovat, jak se dětský spánek mění a konstruuje v kontextu lokální biologie. Poukazuji na to, že právě kvůli mnoha rozdílným vlivům napříč světem je důležité v medicínském i společenském diskurzu více otevírat diskusi o fluiditě hranic normálního dětského spánku. Veřejná a mezioborová diskuse o variabilitě dětského spánku může vést k hlubšímu pochopení tohoto fenoménu a jeho vlivů. Jak se v mé práci ukazuje, náprava spánku do obecné normality může vést k různým problémům. Samotné posunutí normality zase může vést k vyřešení problému se spánkem.

Teoretickým východiskem se mi stala medicínská antropologie a koncept lokální biologie a normality. Pracuji také s teorií biosociální diferenciace, tělesnosti a biomoci.

Klíčová slova: dětský spánek, medicínská antropologie, normalita, lokální biologie, biosociální diferenciace